

درسنامه

تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج

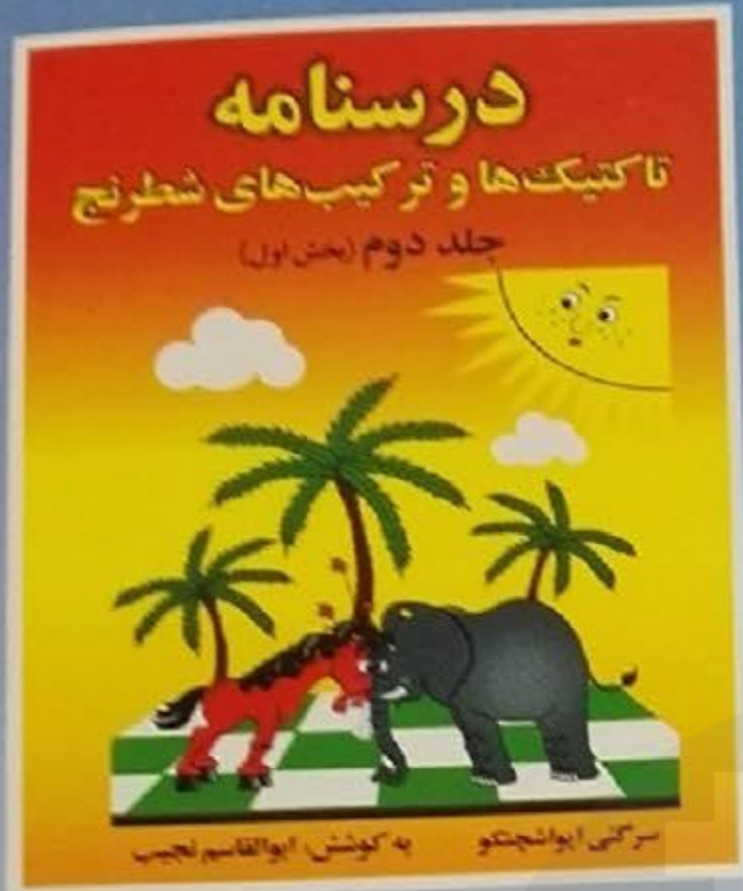
جلد چهارم

راهنمای کاربردی آخر بازی

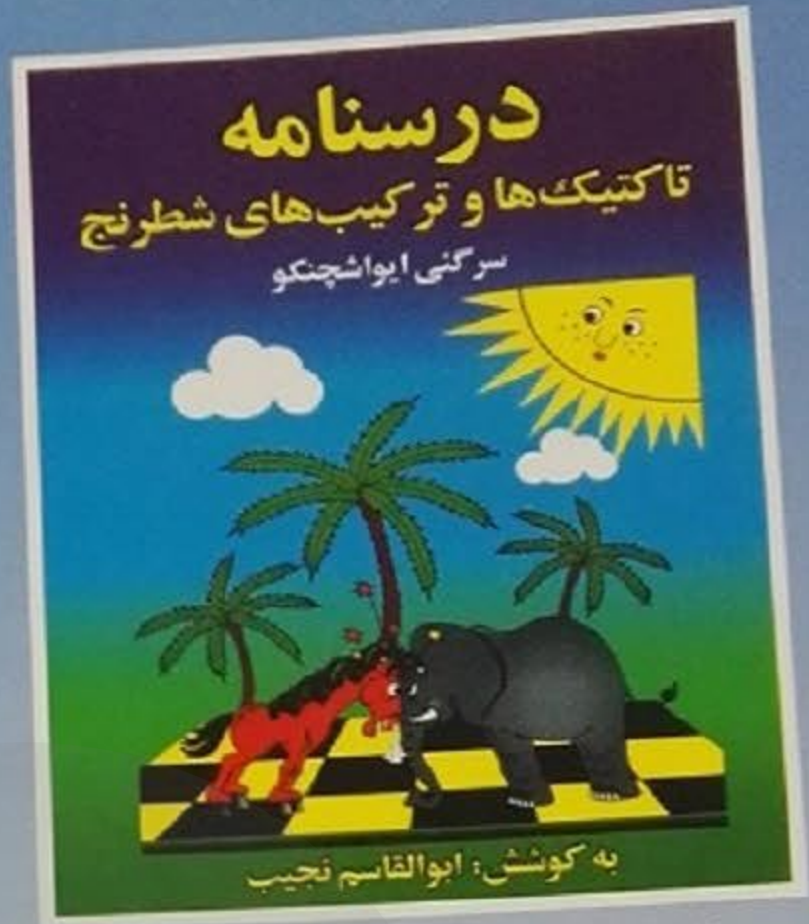
سرخان گولیف

ترجمه: پدram پورسهیل

جلد دوم (بخش اول: پایه ششم، هفتم، هشتم)

جلد اول

جلد سوم

جلد دوم (بخش دوم: پایه نهم، دهم، یازدهم)

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

در سنامه

تاکتیک‌ها و ترکیب‌های شطرنج

(جلد چهارم)

راهنمای کاربردی آخر بازی

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

سر خان گولیف

مترجم

پدرام پورسهیل

انتشارات فرزین

۹۷۸۵۷۲۹۹

فهرست

۴	پیشگفتار
۵	مقدمه ویراست جدید
۶	علائم و نمادها
۷	۱. آذربازی پیاده
۲۴	۲. آذربازی اسب
۳۷	۳. آذربازی فیل
۶۱	۴. آذربازی فیل علیه اسب
۷۵	۵. آذربازی با چند سوار . مات با سوارهای سبک
۸۱	۶. آذربازی رخ
۱۵۳	۷. آذربازی وزیر
۱۷۵	۸. آذربازی با قوای نابرابر
۲۰۸	پاسخها

پیشگفتار

لازم نیست نقش مهم آذربازی در شطرنج را یادآور شوم. توصیه سومین قهرمان جهان، خوسه رانول کاپابلانکای بزرگ، به آماتورها بسیار مشهور است: نخست، آذربازی را مطالعه کنید تا ویژگی‌های مهره‌ها را بهتر بشناسید و هماهنگی آن‌ها را درک کنید!

متخصصان، تمام آذربازی‌ها را به دو نوع مشخص (سراسر است) و نامشخص (غیر سراسر است) تقسیم می‌کنند (در کل، شاید بتوان تمام پوزیسیون‌های شطرنجی را به همین شیوه دسته‌بندی کرد). در پوزیسیون‌های مشخص (سراسر است)، دانش است که به کار آید: اگر دانش ما به حد کافی باشد، به هدف خواهیم رسید. پوزیسیون‌های نامشخص (غیر سراسر است)، آن‌هایی هستند که پیچیده، دولبه و مستلزم مانوراند؛ شاید یکی از طرفین برتری داشته باشد، ولی امکانات دفاعی حریف را هم نتوان دست‌کم گرفت. چنین پوزیسیون‌هایی را در زبان شطرنجی مدرن (کتاب‌هایی مثل اینفورماتور (Informator)) با نمادهایی چون: ♠، ♣، ♞ و غیره، برآورد می‌کنند.

جالبی و تازگی کتاب حاضر، در این است که فقط به پوزیسیون‌های مشخص (سراسر است) می‌پردازد. چنین پوزیسیون‌هایی که اسکلت تمام تألیفات در آذربازی را شکل می‌دهند، قبلاً هم منتشر شده، ولی هیچ‌یک از این مؤلفان در برابر وسوسه تاب نیاورده، پا را فراتر گذاشته، لذا از آذربازی‌های ساده به آذربازی‌های پیچیده کِشانده شده‌اند. و این مؤلفان درباره پوزیسیون‌های نامشخصی (غیر سراسر استی) بحث کرده‌اند که نه تنها، به دانش دقیق بازیکنان بستگی دارد، بلکه به استقامت، روحیه جنگندگی، عزم پیروزی و عوامل دیگر هم وابسته است.

بر این اساس، در کتاب حاضر مجموعه‌ای ۶۰۰ تایی از استانداردترین (مشخص‌ترین) (سراسر‌ترین) پوزیسیون‌های آذربازی را پیش‌رو دارید. این کتاب مشتمل است بر ۸ فصل:

آذربازی پیاده، آذربازی اسب، آذربازی فیل، آذربازی فیل علیه اسب، آذربازی با چند سوار و مات با سوارهای سبک، آذربازی رخ، آذربازی وزیر و آذربازی با قوای نابرابر. پایان هر فصل، با آزمون‌هایی مزین شده و پاسخ آزمون‌ها به‌طور جداگانه در آخر کتاب آمده است.

مقدمه ویراست جدید

تقدیم به دوستاران آذربازی!

سال‌ها پیش در فدراسیون شطرنج ایران، اشکالات کتاب آذربازی بتسفورد را مطرح کرده و به لطف مرحوم خوشگفتار، آشنایی مختصری با سرخان گولیف پیدا کردم. گولیف در این کتاب، پوزیسیون‌های نمونه‌وار خوبی انتخاب کرده، ولی متأسفانه اشکالاتی در شاخه‌های اصلی، زیرشاخه‌ها، ارزیابی پوزیسیون‌ها، نمودارها و ... راه یافته بود، لذا از کامپیوتر کمک گرفتم و اشتباهات را تصحیح کردم.

چون در آذربازی، هر حرکت مشکوک یا حتی خنثی می‌تواند نتیجه بازی را عوض کند، لذا برای مقاصد آموزشی، عالماً و عامداً نوشتار شطرنجی کل کتاب را بازنویسی کرده و در استفاده از علامت "□" (به معنای تنها حرکت) افراط کرده‌ام.

در تصحیح نمودارهایی که ۶ مهره و کمتر از ۶ مهره در آن‌ها وجود دارد، از نرم‌افزار فریتز ۵ (البته به صورت آنلاین) بهره‌برده و برای تصحیح پوزیسیون‌های ۷ مهره‌ای از نرم‌افزار اندروید لمانوسوف (Lomonosov Tablebases) استفاده کرده و برای ارزیابی بهتر سایر دیاگرام‌ها با داکتس (Ducats) از موتورهای آنلاین سایت (playchess) کمک گرفته‌ام.

از رضا رضایی که در ترجمه متن و اصطلاحات کمک کرد، متشکرم. هم او بود که به من آموخت:

چشم داری تو، به چشم خود نگر ... گوش داری تو، به گوش خود شنو (مولوی)

در این کتاب به پوزیسیون‌های نامشخصی (غیر سرراستی) برخوردیم. نخست، این پوزیسیون‌ها را حذف کردم، ولی بعد برای پای‌بند بودن به اصل کتاب، با چند روش به اصلاح یا سرراست کردن چنین پوزیسیون‌هایی اقدام نمودم. مثلاً در چند مورد، پوزیسیون نامشخص (غیر سرراست) را به دو نمودار تجزیه کردم؛ بدین صورت که در نمودار اول، از مشخص کردن نتیجه بازی خودداری کرده و در نمودار دوم که بازی کاملاً مشخص (سرراست) شده، برتری را معین کرده‌ام و ...

با این همه، مدعی آن نیستم که کتاب حاضر بی‌نقص است، زیرا کمال مطلق هیچ‌گاه بشر را میسر نیست.

علائم و نمادها

=	تبادل بازی، تساوی، پات:
±	برتری مختصر سفید:
∓	برتری مختصر سیاه:
±	برتری سفید:
∓	برتری سیاه:
+ -	برتری برنده سفید:
- +	برتری برنده سیاه:
	با جبران:
+	کیش:
x	گرفتن:
#	فرمات: تخصصی شطرنج
!	حرکت خوب:
!!	حرکت عالی:
?	حرکت اشتباه:
!?	حرکت قابل توجه:
?!	حرکت مشکوک:
△	با طرح:
□	تنها حرکت:
⊙	زوج زوانگ:

۱. آخربازی پیاده

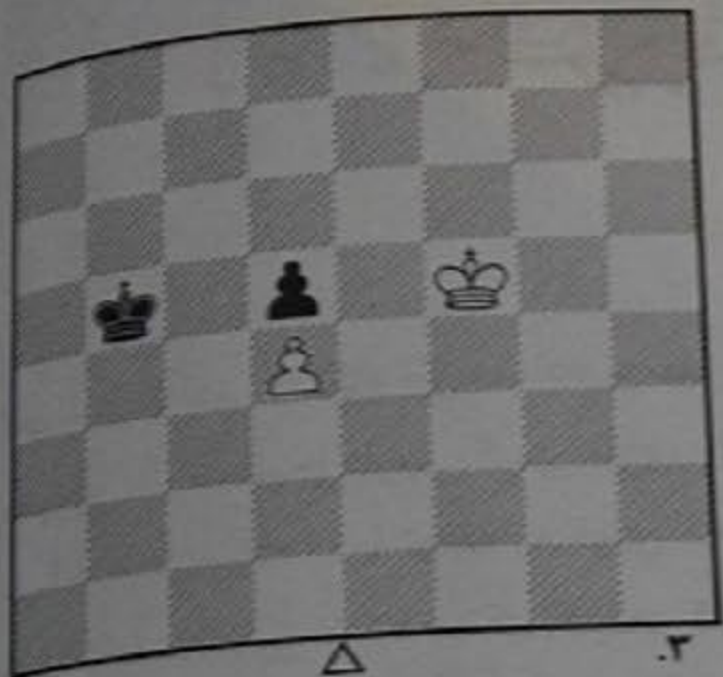
آخربازی پیاده در نگاه اول، ساده به نظر می‌رسد، اما در واقع بسیار پیچیده است. مثل معروفی در شطرنج داریم: کسی بازی را می‌برد که اشتباه آخر را مرتکب نشده باشد. در آخربازی پیاده - با توجه به قوای محدودی که در صفحه باقی مانده - بازی، فوق‌العاده ملموس شده و تک‌تک حرکات بسیار ارزش پیدا می‌کند، چراکه هر اشتباه ممکن است آخرین اشتباه از کار درآید و نتیجه بازی را رقم زند.

نه تنها دانش و توانایی بازی در آخربازی پیاده، اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد، بلکه همچنین باید بتوانیم آخربازی پیاده‌ای را پیش‌بینی کرده و آن را دقیقاً برآورد کنیم. دو رویکرد اصلی برای مطالعه نظام‌مند آخربازی پیاده وجود دارد:

۱- تعداد پیاده‌ها؛ ۲- روند استراتژیکی که در پوزیسیون روی می‌دهد.

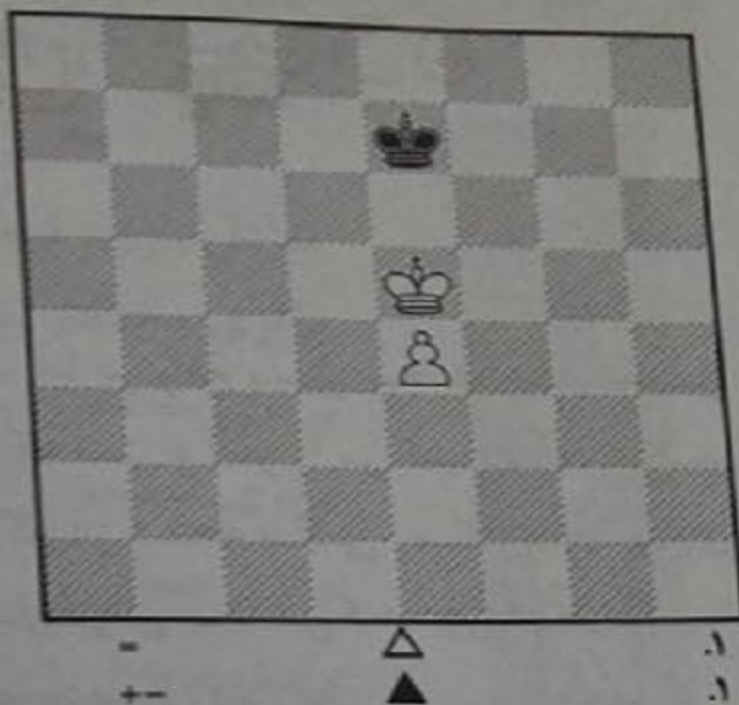
در این کتاب، از رویکرد دوم استفاده کرده‌ایم. (گرچه رویکرد سوم هم وجود دارد، رویکردی تلفیق شده از به حساب آوردن تعداد پیاده‌ها و روندهای استراتژیکی). در نمودارهای ۱ تا ۱۹، ۹ و ۲۰ به بحث درباره تقابل و فرم‌های گوناگون آن، یعنی تقابل قطری، تقابل عمودی، تقابل دور و تقابل اسبی می‌پردازیم، و نمودارهای ۱۰ تا ۱۲ نمونه‌هایی از قانون مثلثی و خانه‌های متناسب هستند. نمودارهای ۱۳ تا ۱۵ به قانون مربع اختصاص داده شده‌اند، و نمودارهای ۱۶ تا ۱۸ به "حرکت هندسی شاه (حرکت شاه در مسیر غیرمستقیم)" اختصاص یافته‌اند. نمودارهای ۲۱ تا ۳۱ مختص شیوه‌های حمله و دفاع‌اند، زمانی که یکی از طرفین فضای بیشتری را کنترل می‌کند. نمودارهای ۳۱، ۳۲ و ۳۴ اهمیت پیاده رونده دور را به نمایش می‌گذارند، و نمودارهای ۳۵ تا ۳۸ به تم شکافت اختصاص دارند و نمودارهای ۳۹، ۴۰ و ۴۱ روش‌هایی مهم برای دستیابی به پات را نشان می‌دهند.

۳. مثال آموزشی

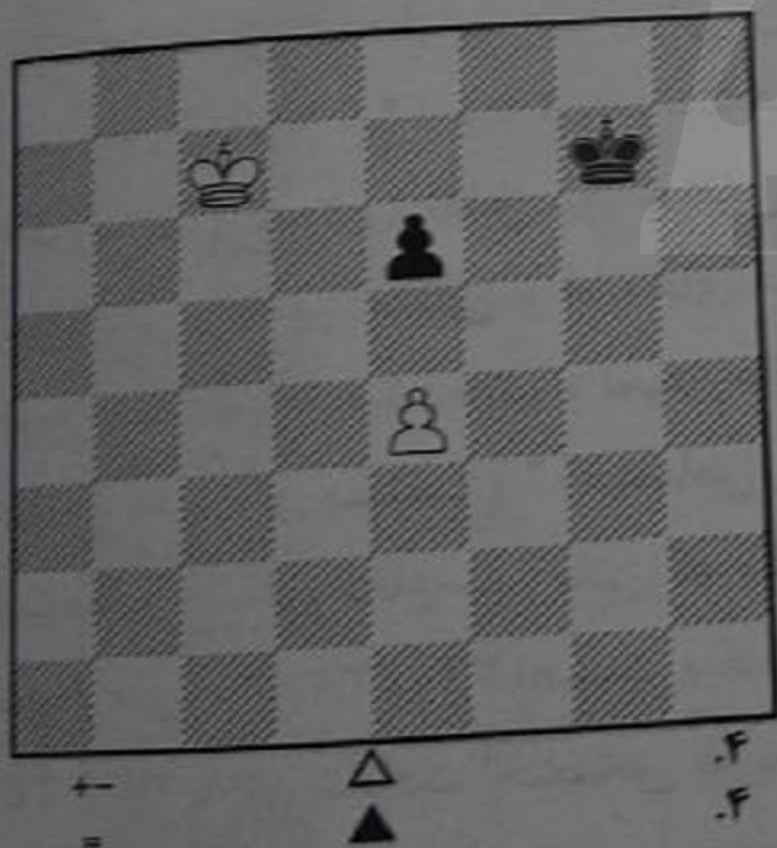
1. ♖e6!
 [1. ♖e5? ♜c4 ⊙ -+]
 1... ♜c6 □ 2. ♖e5 ♜c7 □
 [2... ♜d7? 3. ♖xd5 ♜e7 4. ♜c6 +-]
 3. ♖xd5 ♜d7 □ =

۱. مثال آموزشی

1. ♜f5
 [1. ♜d5 ♜d7 □ =]
 1... ♜f7 □ =
 1... ♜d7
 2. ♜f6! ♜e8
 3. ♜e6 ⊙ +-

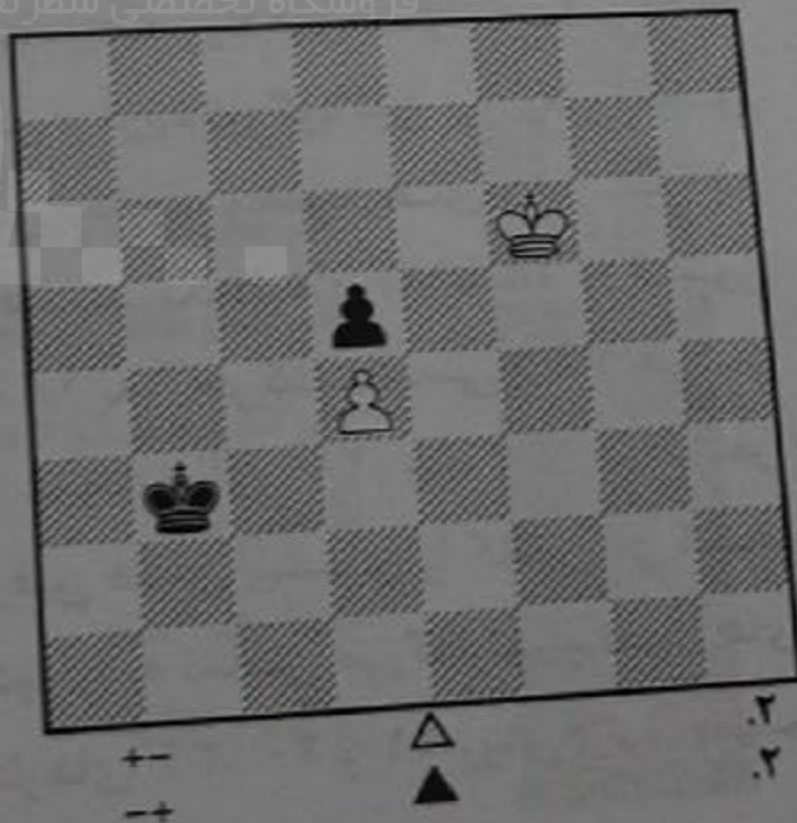
۴. ی. برگر

1. e5 □ +-
 1... e5! 2. ♜c6 ♜g6
 3. ♜d5 ♜f7 4. ♜xe5 ♜e7 □
 5. ♜f5 ♜f7 □ 6. e5 ♜e7 □
 7. e6 ♜e8 □ =

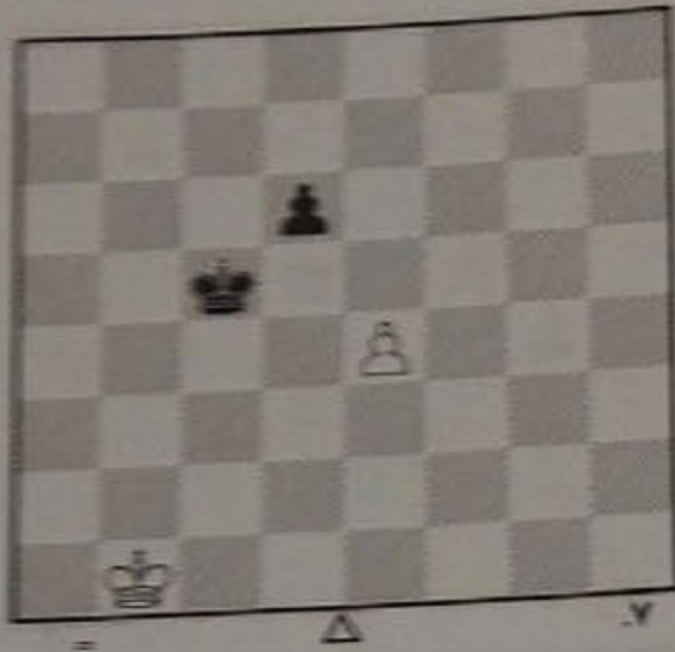
۲. مثال آموزشی

فرهنگ نگاه تخصصی شطرنج

1. ♜e6 □
 [1. ♜e5? ♜c4 ⊙ -+]
 1... ♜c4 2. ♜e5 ⊙ +-
 1... ♜c3 □ ♜c4 ⊙ -+
 2. ♜e5

۷. مثال آموزشی

1. e5!!
2. ♖c1□
3. ♖c2□
4. ♖d2□ =

dxe5
♖c4
♖d4

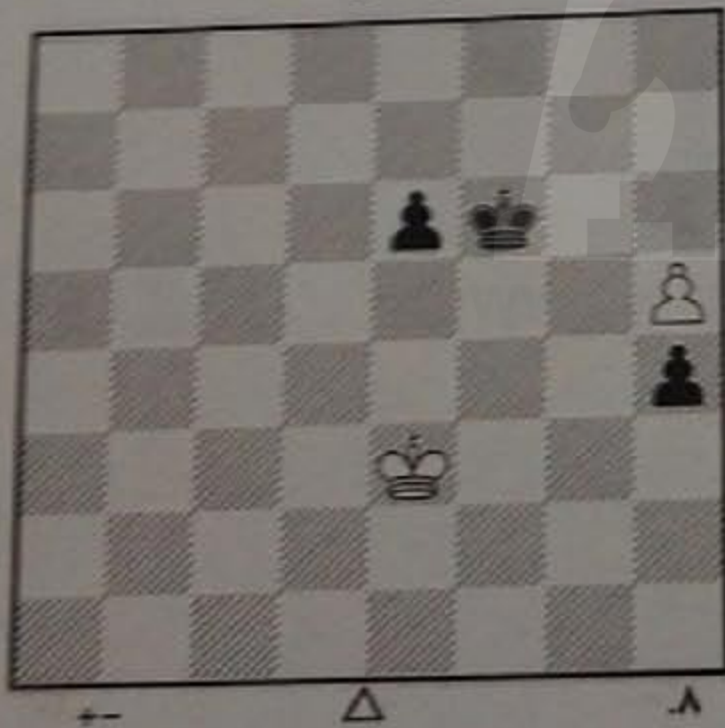

1. ♖h1!!
[1. ♖f1? ♖d2 2. ♖f2 ♖d3
3. ♖g3 ♖e3□ 4. ♖g2 ♖e2□
5. ♖g3 ♖f1! -+]
1... ♖d2 2. ♖h2□ ♖d3 3. ♖h3□ =

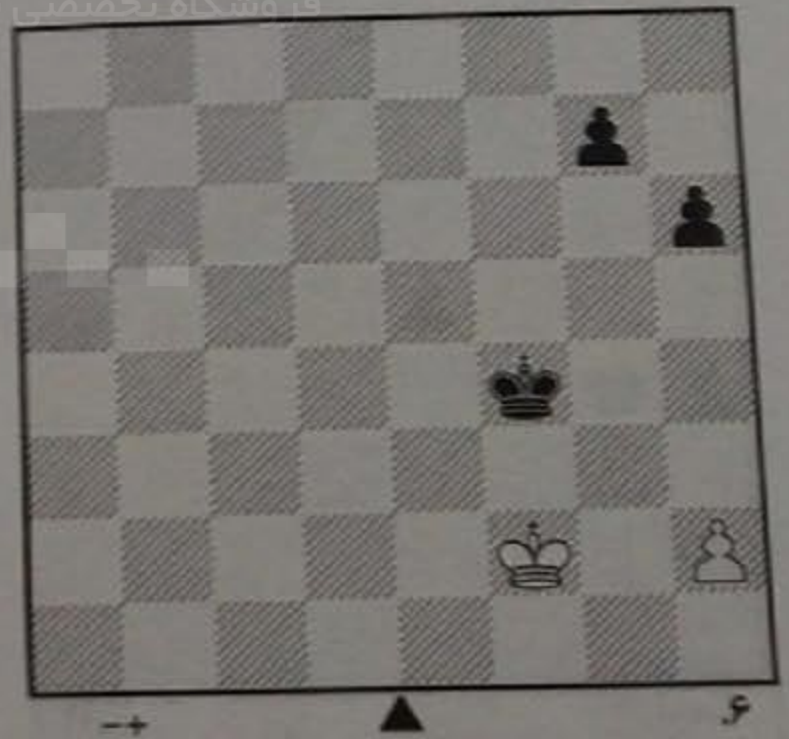
۸. د. هوروات - س. هوروات
مجارستان ۱۹۸۸

۶. خ. ر. کاپابلانکا، ۱۹۲۱

فروشگاه تخصصی شطرنج

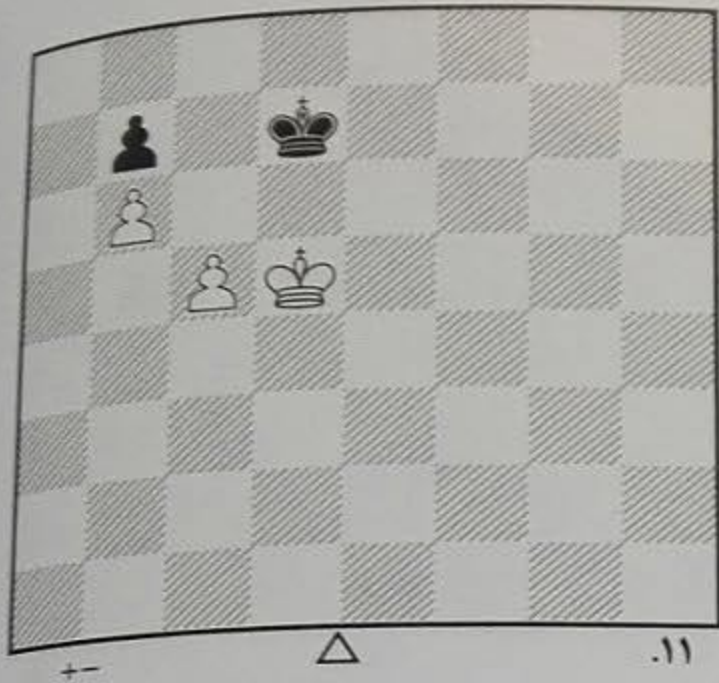

1. ♖f4□ h3 2. ♖g3 ♖g5 3. ♖h2!!
[3. ♖xh3? ♖xh5 4. ♖g3 ♖g5 -+]
3... ♖h6
[3... ♖xh5 4. ♖xh3□ =]
4. ♖g3□ =

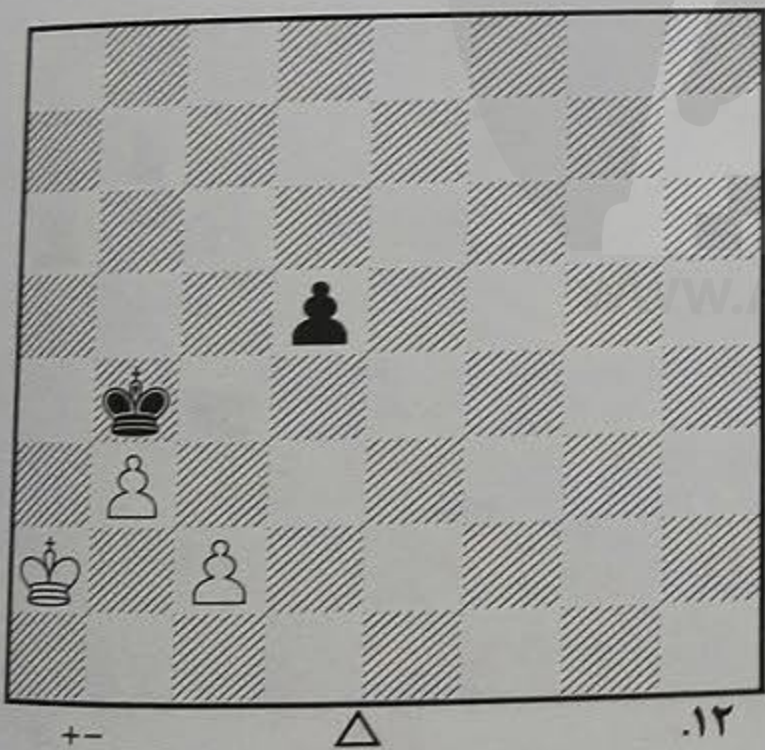
1... ♖g4 2. ♖g2 ♖h4 3. ♖f2
[3. ♖g1 ♖h3 4. ♖h1 h5 5. ♖g1 h4
6. ♖h1 g5□ -+ ; 3. h3 ♖g5 4. ♖g3
♖f5 5. ♖f3 g6! 6. ♖g3 (6. h4 h5 -+)
6... g5! 7. ♖f3 h5□ -+]
3... ♖h3
4. ♖g1 h5 5. ♖h1 h4 6. ♖g1 g6! -+

۱۱. مثال آموزشی

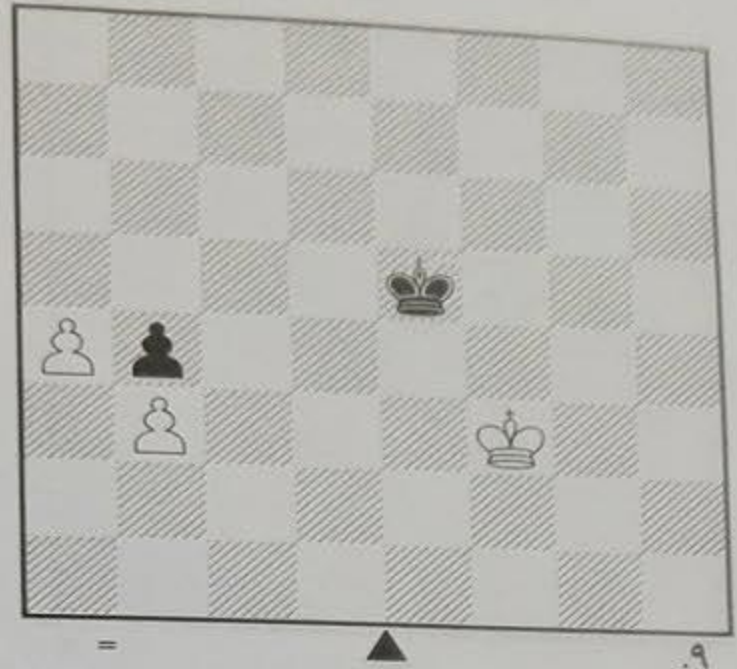
1. ♖e5
 [1. c6+? ♖c8 □ 2. ♖d6 ♖b8 □ =]
 1... ♖c6 2. ♖d4 ♖d7
 3. ♖d5 ⊙ ♖c8 4. ♖e6! ♖d8
 5. ♖d6 ♖c8 6. ♖e7! ♖b8
 7. ♖d7 ♖a8 8. c6! bxc6 9. ♖c7!+-

۱۲. ن. گریگوریف ، ۱۹۳۳

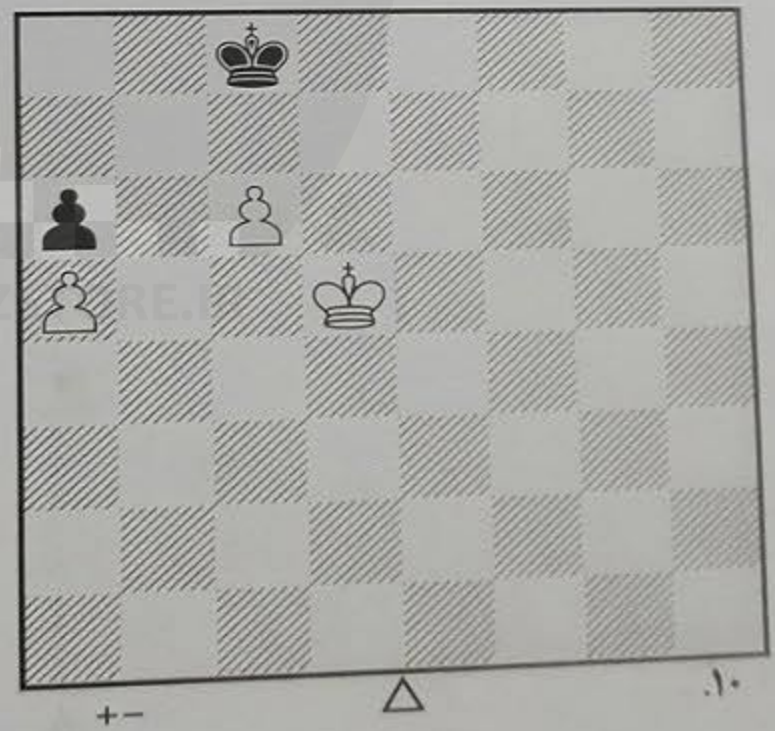
1. ♖a1 □ [1. ♖b2? d4 2. ♖c1
 ♖c3 □ = ; 1. ♖b1? ♖c3 □ 2. ♖c1
 (2. ♖a2? ♖xc2 -+) 2... d4 □ =]
 1... ♖c3 [1... d4 2. ♖b2 +-] 2. ♖b1
 ♖b4 [2... d4 3. ♖c1 □ +-]
 3. ♖c1 ♖c3 4. ♖d1 d4 5. ♖c1 □ +-

۹. مثال آموزشی

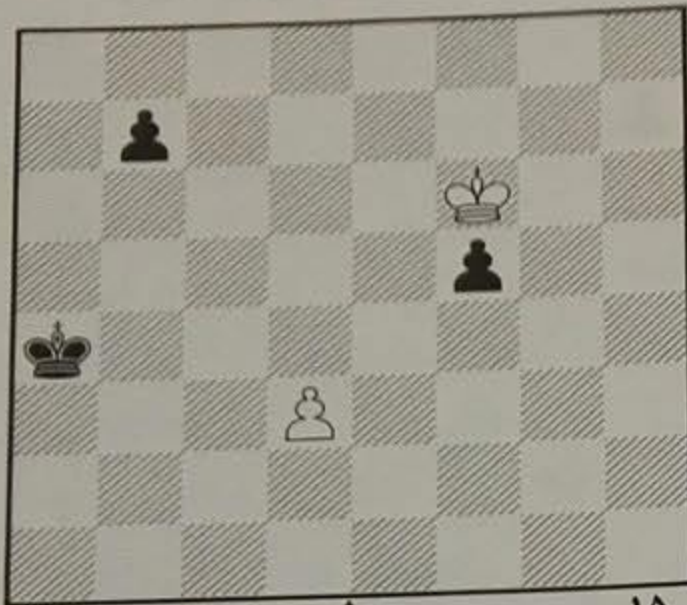

- 1... ♖d5 □ 2. ♖f4 ♖d4 □ 3. ♖g4
 ♖e4 □ 4. ♖g3 ♖e5 □ [4... ♖e3?
 5. a5 +-] 5. ♖f3 ♖d5 □ 6. a5 ♖c5
 7. ♖e4 ♖b5 8. ♖d5 ♖xa5 9. ♖c4
 ♖a6 □ [9... ♖b6? 10. ♖xb4 +-]
 10. ♖xb4 ♖b6 □ =

۱۰. مثال آموزشی

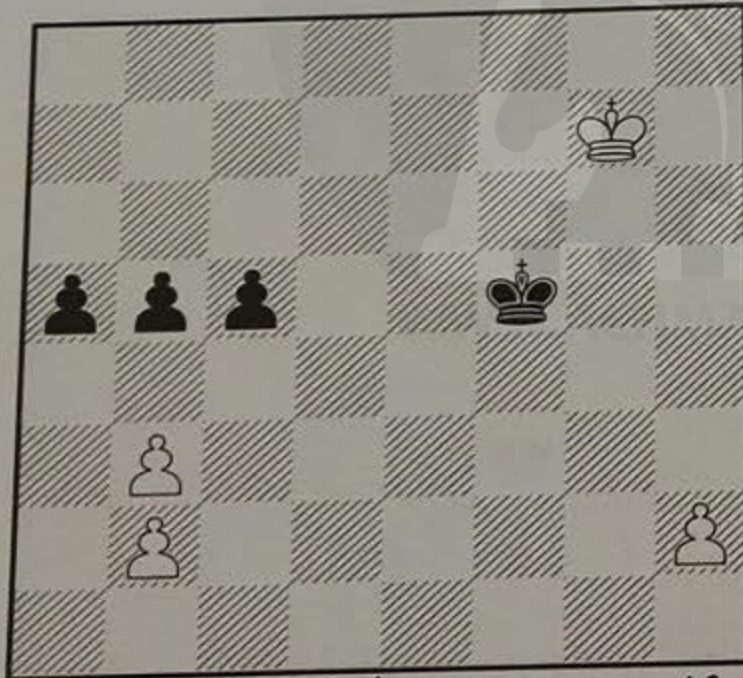
1. ♖d4 ♖d8 (/♖b8)
 2. ♖c4 ♖c8 [2... ♖c7 3. ♖c5 +-]
 3. ♖d5 ⊙ ♖c7
 [3... ♖d8 4. ♖d6 ♖c8 5. c7 +-]
 4. ♖c5 ⊙ +-

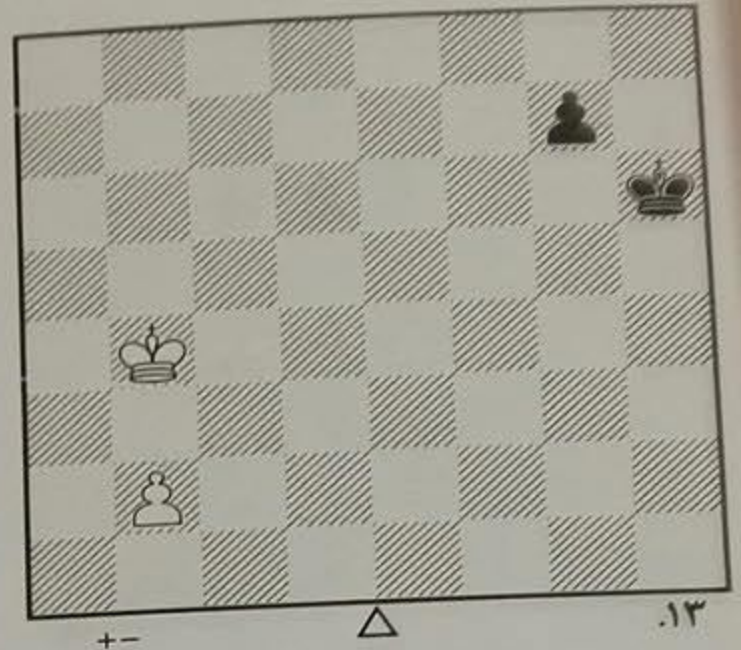
۱۵
 ۱. ♖g5 □ [۱. ♖e5? b5 ۲. d4 b4 ۳. d5 b3
 ۴. d6 b2 ۵. d7 b1 ♜ ۶. d8 ♜ ♞e4+!
 ۷. ♖f6 ♞h4+ -+] ۱... b5 [۱... ♖b3
 ۲. ♖xf5 ♖c3 ۳. ♖e5! ♖xd3 ۴. ♖d5! =]
 ۲. d4 b4 ۳. d5 ♖b5 ۴. d6!! [۴. ♖f6?
 ♖c5! ۵. ♖e6 b3 ۶. d6 b2 ۷. d7 b1 ♜
 ۸. d8 ♜ ♞e4+ ۹. ♖f7 ♞d5+! -+]
 ۴... ♖c6 ۵. ♖xf5 □ ♖xd6 ۶. ♖e4 □ =

۱۶. ام. لاسکر - ز. تاراش

پیترزبرگ (پترزبورگ) ۱۹۱۴

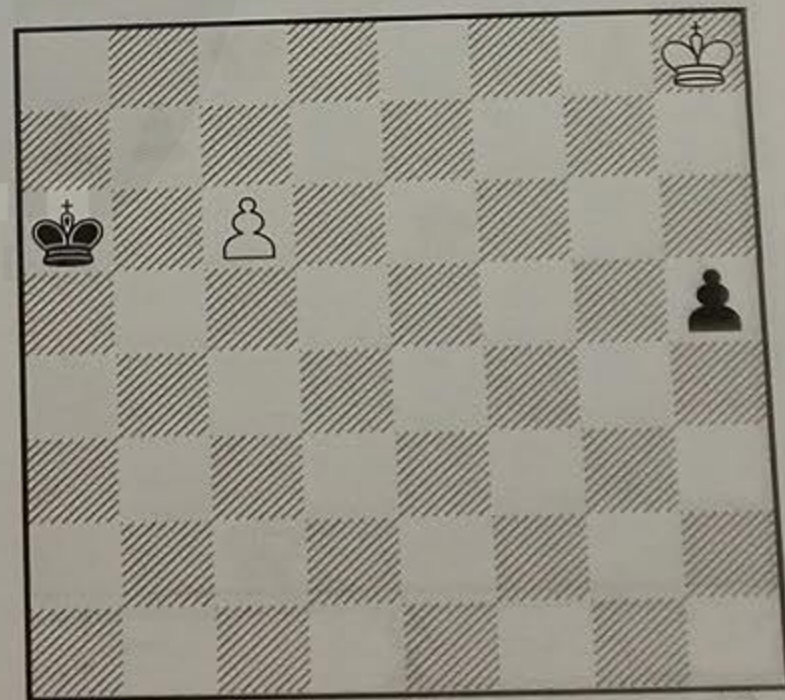

۱۶
 ۱. h4 □ ♖g4 ۲. ♖g6 □ [۲. ♖f6? c4
 ۳. bxc4 bxc4 ۴. ♖e5 c3 □
 ۵. bxc3 a4 -+] ۲... ♖xh4
 ۳. ♖f5 □ ♖g3 ۴. ♖e4 ♖f2
 ۵. ♖d5 ♖e3 ۶. ♖xc5 ♖d3
 ۷. ♖xb5 ♖c2 ۸. ♖xa5 ♖xb3 =

۱۳
 ۱. ♖c5 □ g5 [۱... ♖g6 ۲. b4 □ ♖f7
 (۲... ♖f6 ۳. ♖d6! +-) ۳. b5 □ ♖e7
 ۴. ♖c6 □ ♖d8 ۵. ♖b7 g5 ۶. b6 g4
 ۷. ♖a7 +-] ۲. b4 g4 ۳. ♖d4 □ ♖g5
 ۴. b5 g3 [۴... ♖f4 ۵. b6 □ +-]
 ۵. ♖e3 ♖g4 ۶. b6 ♖h3 ۷. b7 g2
 ۸. ♖f2 □ ♖h2 ۹. b8 ♜+ +-

۱۴. ر. رتی ، ۱۹۲۱

۱۴
 ۱. ♖g7 □ h4 ۲. ♖f6 □ h3 [۲... ♖b6
 ۳. ♖e5 □ ♖xc6 ۴. ♖f4 (Δ ♖xh4) =]
 ۳. ♖e7! ♖b6 ۴. ♖d7 h2
 ۵. c7 h1 ♜ ۶. c8 ♜ =

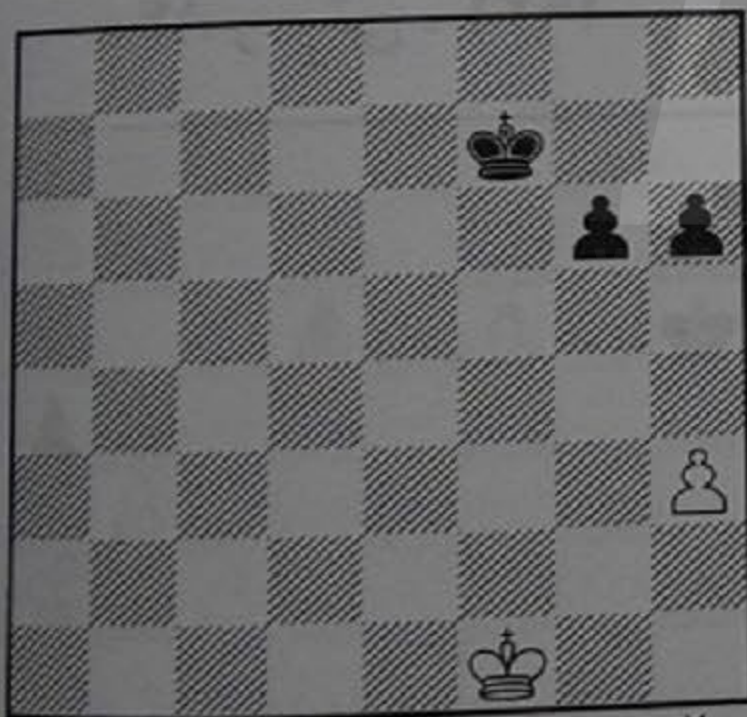

+ - Δ .۱۹
= ▲ .۱۹

1. ♖g4 [1. ♖e3 +- (Δ♔d3-c4)]
1... ♖g6 2. e5! ♔h6 [2... ♖f7
3. ♖h5!+-] 3. ♖f4 ♖g6 4. ♖e4 ♖f7
5. ♔d3 ♖e7 6. ♖c4 ♔d7 7. ♖b5!+-

1... e5+ □ 2. ♖e3 exd4+
3. ♖xd4 ♖e6 □ =

۲۰. و. بر ، ۱۹۳۶

= Δ .۲۰
= ▲ .۲۰

1. ♖e1 □ [1. ♖f2? ♖f6! 2. ♖f3 ♖f5
3. ♖g3 g5! 4. ♖f3 h5! 5. ♖e3 ♖e5!
-+] 1... ♖e7 2. ♖f1 □ ♖f6 3. ♖f2 □
♖g5 4. ♖g3 □ ♖h5 5. h4! =

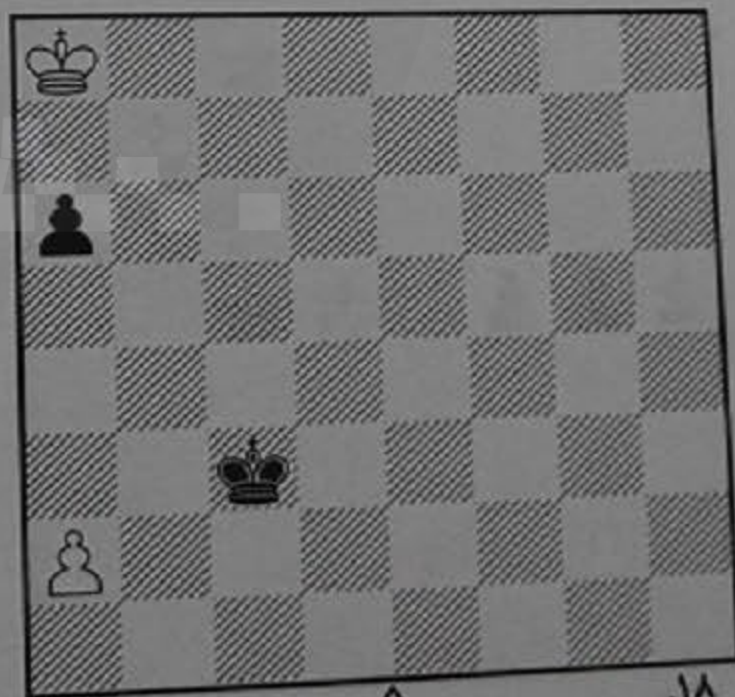
1... ♖f6 [1... ♖e6 2. ♖e2! =] 2. ♖f2
♖f5 3. ♖f3 g5 4. ♖g3 h5 5. ♖f3 =

+ - Δ .۱۷

1. ♖e6 □ ♖c3
2. ♖d5 □ ♖b4
3. ♖c6 □ ♖c4
4. ♖b7 □ ♖c5
5. ♖xa7 □ ♖c6
6. ♖b8 □ +-

۱۸. ل. پروکش ، ۱۹۴۷

= Δ .۱۸

1. ♖b7 □ a5 2. ♖c6 □ a4
3. ♖d5 □ a3
[3... ♖b2 4. ♖c4 ♖xa2 5. ♖c3 □ =]
4. ♖e4 □ ♖b2 5. ♖d3 □ ♖xa2
6. ♖c2 □ =

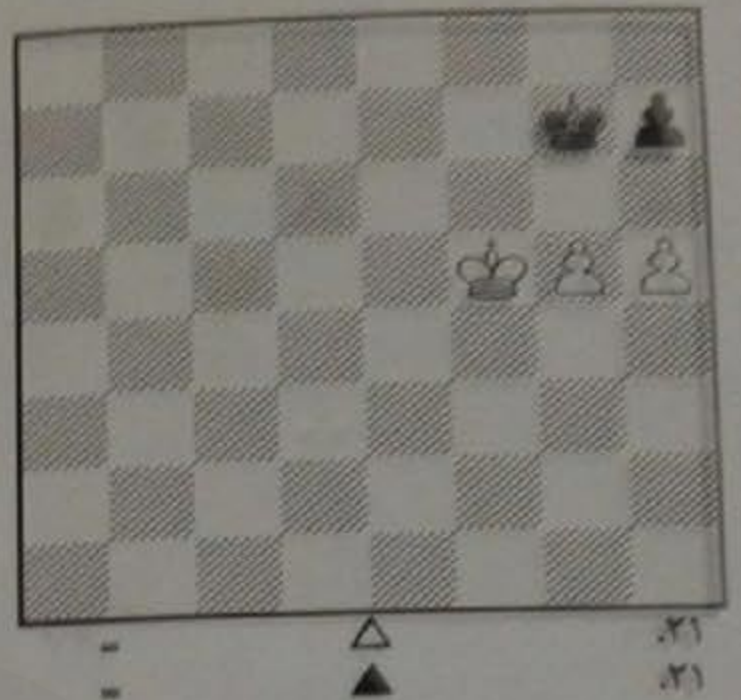

1. h4 □ 2. ♖a5 ♜g6
 3. f4 □ 4. ♜h5 5. ♜f5 □ 6. ♜h6
 7. ♜xa6 ♜g7 8. ♜h5 □ 9. ♜f6
 10. ♜c6 ♜f7 11. ♜d6 ♜f6
 12. ♜e7 +-

۲۴. س. پتینگ، ج. پتینگ
 ۱۹۸۴

1. e7! ♜f7 2. ♜f3 □ [2. ♜e4? c5 □
 3. ♜d3 ♜e8 □ 4. ♜c4 ♜f7 =]
 2...c6! 3. ♜f4 □ c5 4. ♜e4 ⊙ ♜e8
 5. ♜d3 ♜f7 6. ♜c4 ♜e8
 7. ♜xc5! d3 8. ♜d6 d2
 9. ♜e6 d1 ♚ 10. f7#

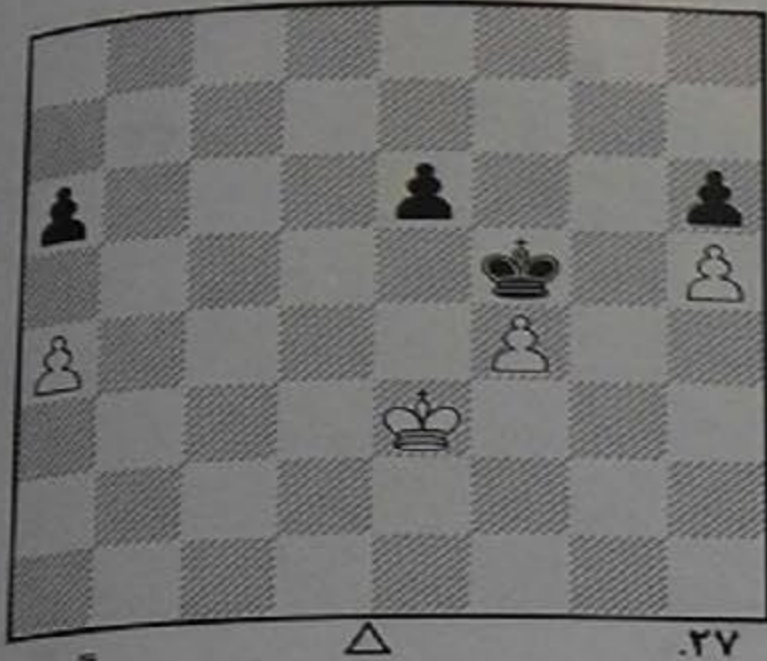
1. ♜e6 ♜g8 2. ♜f6 ♜h8 3. g6
 [3. h6 ♜g8 4. ♜e7 ♜h8 =]
 3...h6! =
 1...h6! [1...♜f7 =] 2. g6 ♜g8!
 3. ♜f6 ♜f8 =

۲۲. ب. شارکوزی - تسینتر

بوداپست ۱۹۲۵، فروشگاه تخصصی شطرنج

1. ♜g4! ♜f6 2. h4 [2. ♜h5 ♜f5
 3. g3 ♜f6 4. g4 + -] 2...♜g6
 3. h5+ ♜h6 4. ♜h4 ♜h7
 [4...g6 5. hxg6 ♜xg6 6. ♜g4 □ + -]
 5. ♜g5 ♜g8 6. ♜g6 ♜h8
 7. h6 ♜g8 8. g4 + -

- 1.a5! ♖g4 [1...e5 2.fxe5 ♜xe5
3.♗d3 = (3.♗f3 =)]
2.♗e4 ♜xh5 3.f5 ♜exf5+
[3...♗g5 4.fxe6 ♗f6 5.♗d5 ♜e7
6.♗e5 h5 7.♗f5 =] 4.♗xf5 ♗h4
5.♗f4 ♜h3 6.♗f3 =

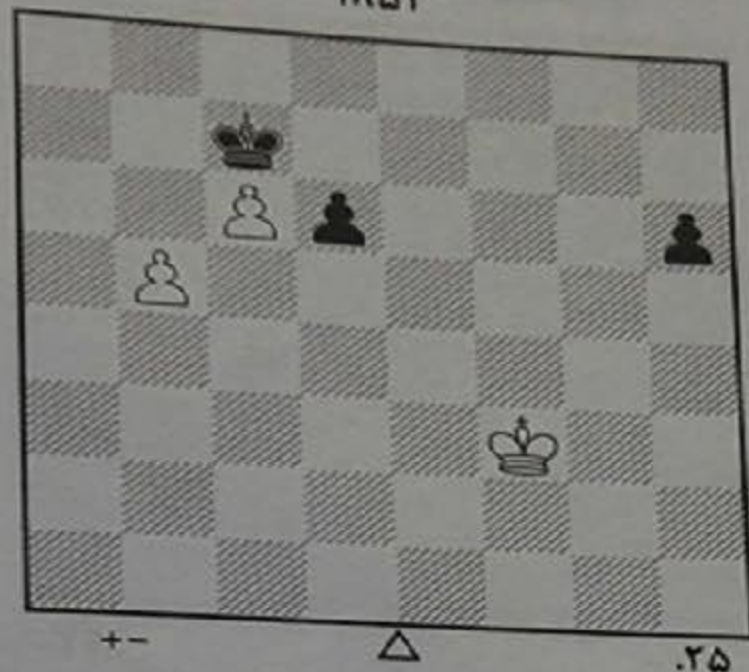
۲۸. ج. کلينگ، ب. هورويتس

۱۸۵۱

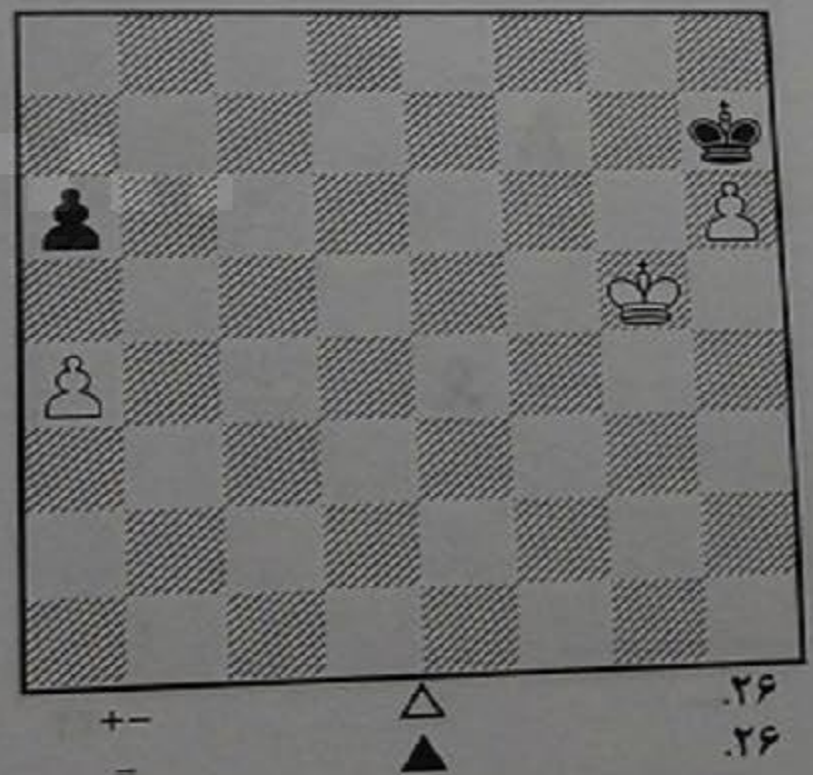
- 1.♗e4 ♜d5+ 2.♗f4 ♜d6 [2...f5
3.d4 ♗f6 4.f3 ♜e6 (4...♗g6
5.♗e5! +-)] 5.♗g5 +-] 3.♗f5 ♗c5
[3...♗e7 4.d4 ♗f7 5.f4 +-]
4.♗xf6 ♗d4 5.♗e6 ♜xd3
6.♗xd5 ♜(Δf4) +-

۱۸۵۱

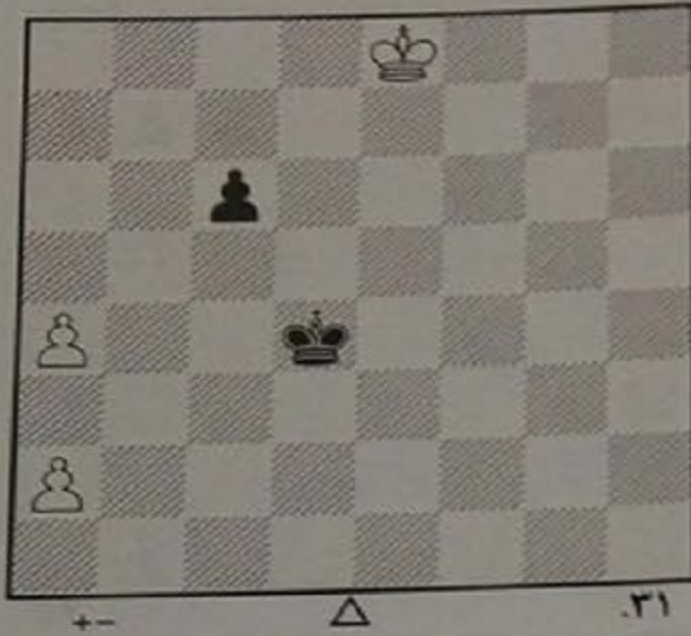
- 1.♗f4 ♜b6 [1...d5 2.♗e5 ♜h5
3.♗xd5 h4 4.♗e4 +-] 2.♗f5
[2.♗e4! h5 3.♗d5 h4 4.♗xd6 +-]
2...♗c7 3.♗f6! ♗b6 4.♗e6 ♗c7
[4...h5 5.♗d7+-] 5.♗d5 h5 6.b6+!
♗xb6 7.♗xd6 h4 8.c7 +-

۲۶. ه. فارسي، ۱۹۱۷

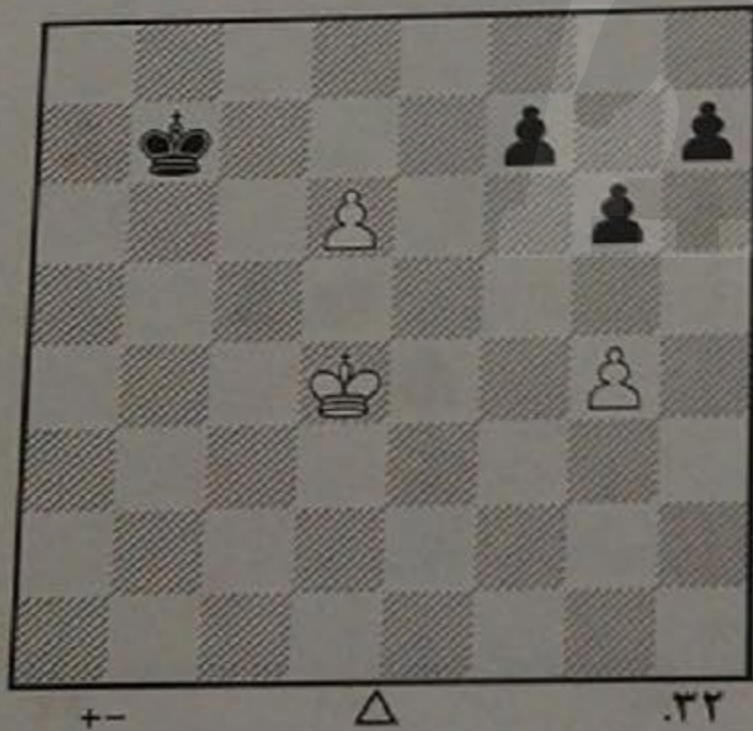
- 1.a5 ♜g8 2.♗f6 ♗h7 3.♗e6
♗xh6 4.♗d6 ♗g6 5.♗c6 +-
1...a5 ♜ 2.♗h5 ♗h8 3.♗g6 ♗g8
4.♗f6 ♗h7 5.♗e5 ♗xh6 6.♗d5
♗g6 7.♗c5 ♗f6 8.♗b5 ♗e6
9.♗xa5 ♗d7 10.♗b6 ♗c8 ♜ =

۱۹۳۵

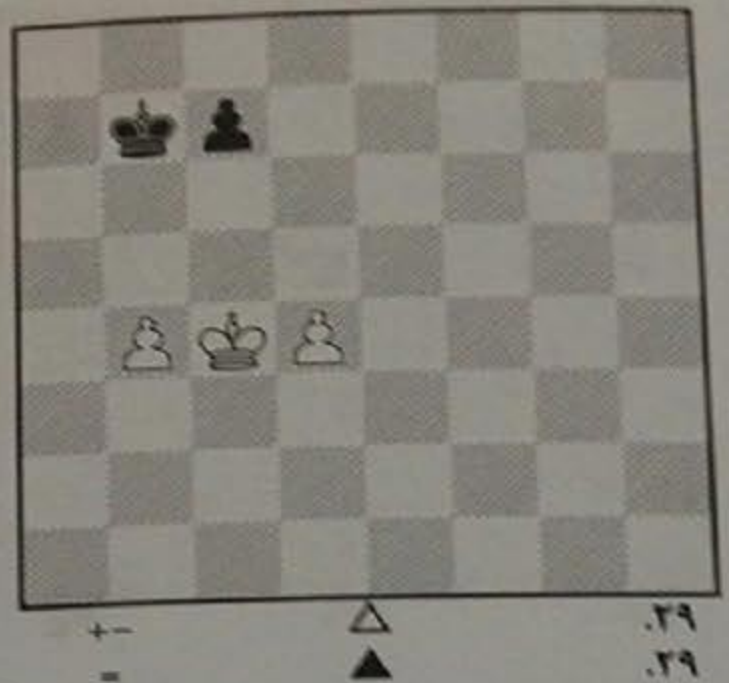
1. a5 □ ♗c5 2. a4 □ ♗d6
3. ♗d8 □
[3. a6? ♗c7 □ 4. a5 ♗b8 -+]
3... c5 4. a6 □ ♗c6
5. a5 □ c4 6. ♗c8 □ c3
7. a7 c2 8. a8 ♖+ +-

۳۲. آ. آخین، ۱۹۲۴

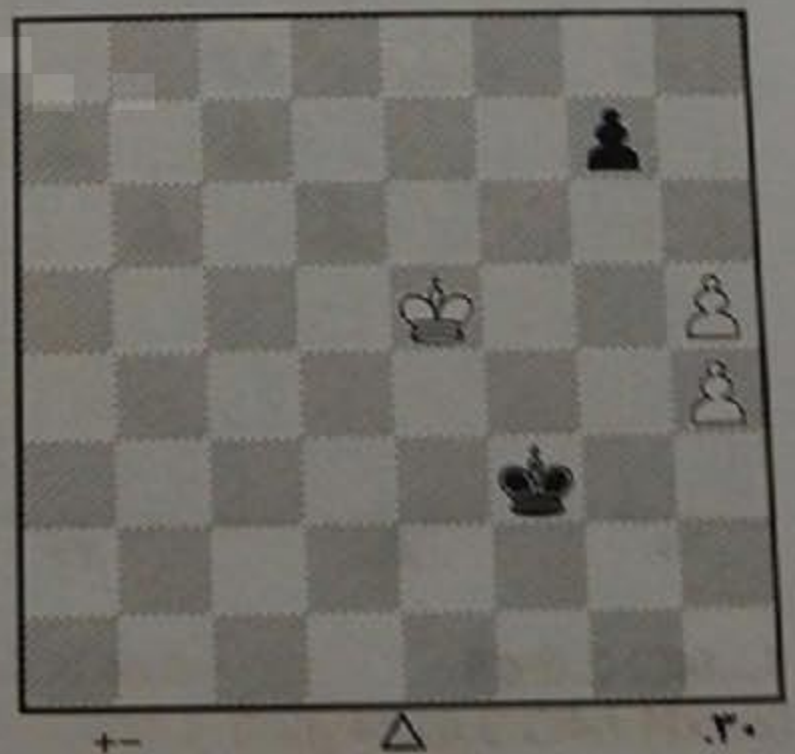
1. g5!! ♗c6
2. ♗e5 ♗d7
3. ♗d5 □
[3. ♗f6? ♗xd6 4. ♗xf7 ♗e5
5. ♗g7 ♗f4 -+]
3... ♗d8 4. ♗c6 +-

۲۹. مثال آموزشی

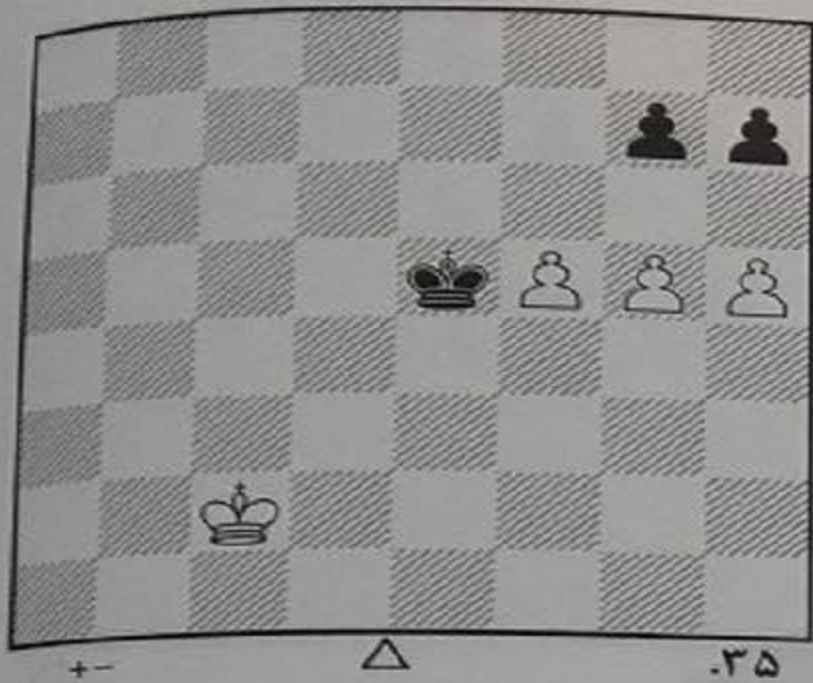

1. ♗c5 □ [1. ♗b5? c6+! 2. ♗c5
(2. ♗a5 ♗a7! =) 2... ♗c7! =] 1... c6
[1... ♗c8 2. ♗c6 ♗b8 3. b5 ♗c8
4. d5 ♗b8 5. ♗d7 □ (5. b6? ♗c8
6. b7+ ♗b8 =) 5... ♗b7 6. ♗d8 ♗b8
7. b6! cxb6 8. d6 +-] 2. b5 □ cxb5
3. ♗xb5 ♗c7 4. ♗c5 ♗d7 5. ♗d5+-
1... c6! 2. ♗c5 [2. b5 ♗b6! =]
2... ♗c7 □ =

۳۰. ا. سیزنیف، ۱۹۱۳

1. ♗f5 □ [1. h6? gxh6 2. ♗f5 h5!
3. ♗g5 ♗e4 4. ♗xh5 ♗f5 =]
1... ♗g3 2. h6 □ gxh6 3. h5 □ +-

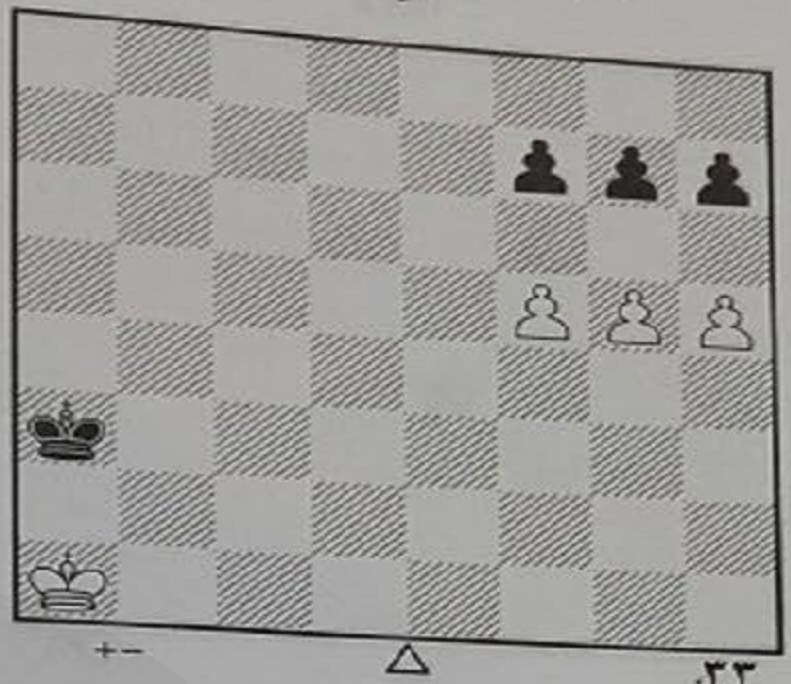
1.f6□
2.g6□
3.h6□ +-

gxf6
hxg6

۳۶. ا. پومار - ج. کونادراس
اولوت ۱۹۷۴

1...f4□ 2.♔d5
[2.exf4 h4□ 3.gxh4 g3□
4.fxg3 e3-+] 2...h4! 3.♔xe4
[3.gxf4 h3 -+] 3...f3!
[3...h3? 4.gxh3 gxh3 5.♔f3 +-]
4.gxf3 h3□ 0-1

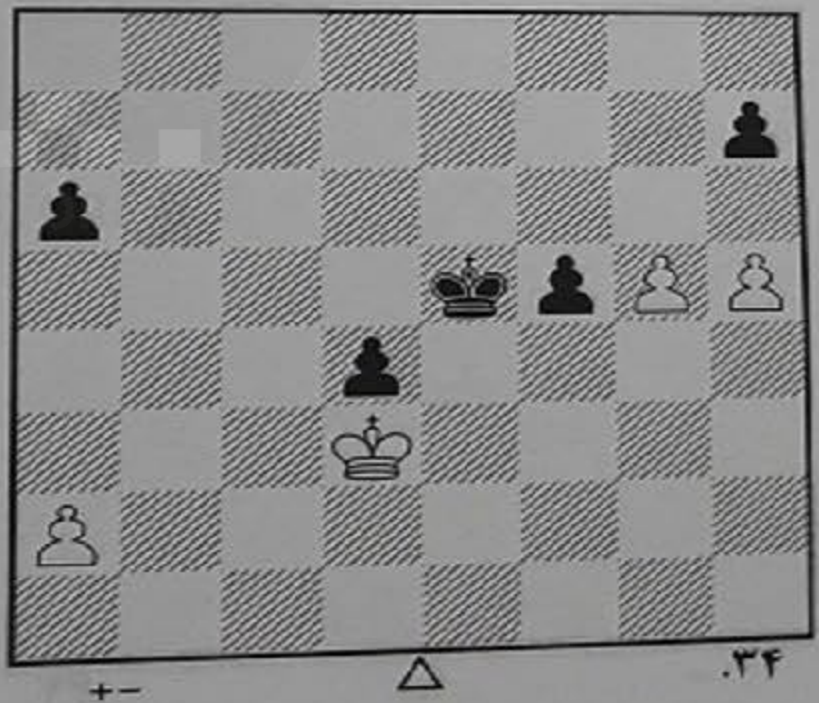

1.g6□
[1...hxg6 2.f6□ gxf6
3.h6□ +-]
2.h6□
3.f6□ +-

fxg6

gxh6

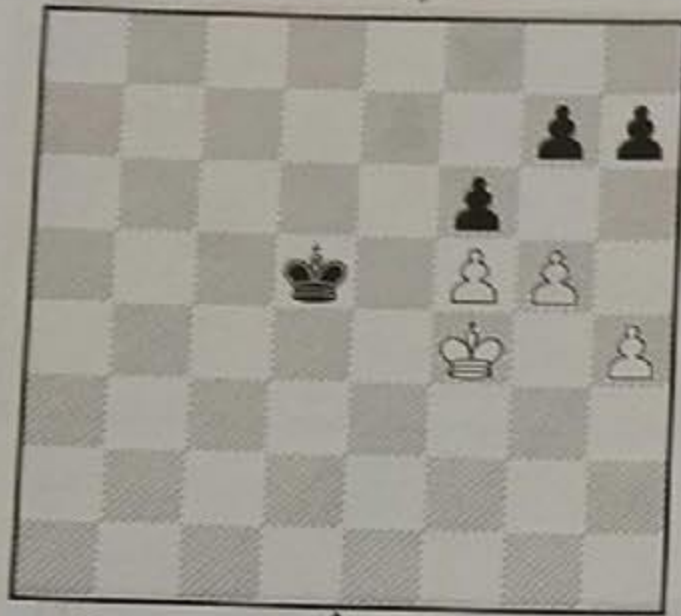
۳۴. خ. ر. کاپابلانکا - ام. لاسکر. مصبی شطرنج
لندن ۱۹۱۴

1.h6□ (Δg6) 1-0
[1...♔e6
2.g6□ ♔f6
3.gxh7 +-]

۳۹. م. جیگورین - ز. تاراش

نورمبرگ . ۱۹۸۶

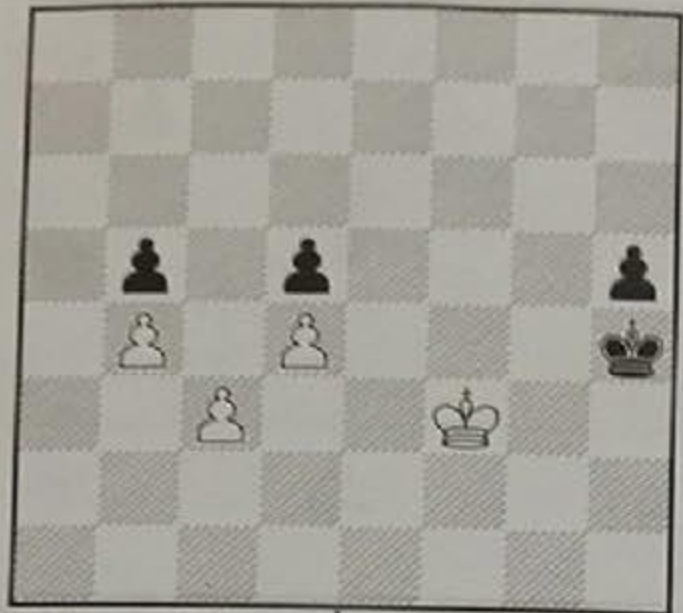

= Δ ۳۹

1. ♖g4! ♙e4
 2. g6 h6
 [2...hxg6 3.fxg6 f5+ 4.♖g5 f4
 5.h5 f3 6.h6 gxh6+ 7.♖xh6 f2
 8.g7 =]
 3. ♖h5 ♙xf5 =

۳۷. وان در واین - ن. گروشکووا-پلسکا

آمستردام ۱۹۵۷

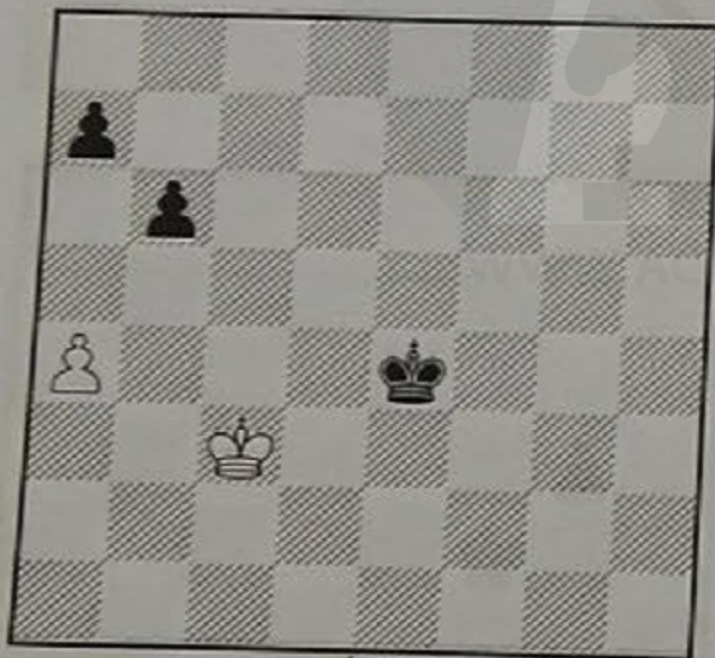
+ - Δ ۳۷

1. ♖f4 ♙h3
 2. c4 dxc4
 [2...bxc4 3.b5 c3 4.♖e3 + -]
 3. d5 c3
 4. ♖e3 + -

۴۰. ا. سلزنیف ، ۱۹۳۰

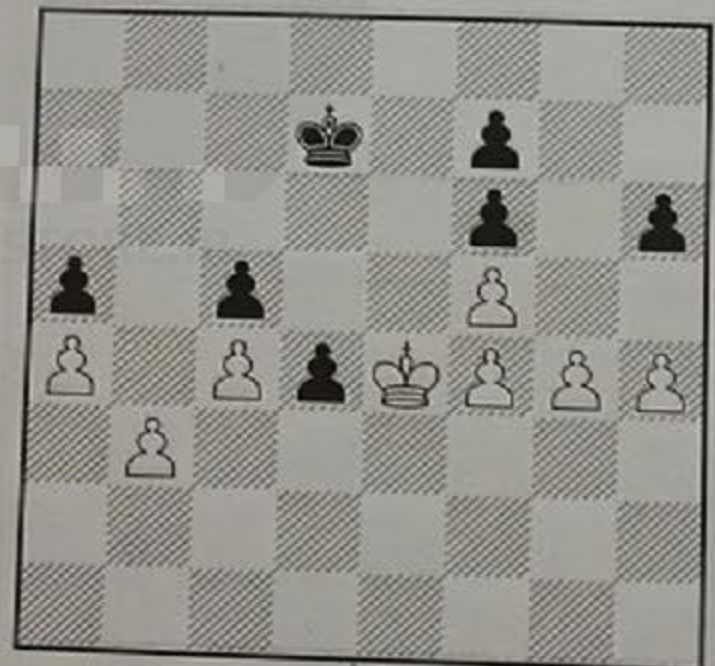
۳۸. خ. ر. کاپابلانکا - ج. کاندو

هیستینگز ۱۹۱۹

= Δ ۴۰

1. a5 b5! [1...bxa5 2.♖b2 = ;
 1...♖d5 2.axb6 axb6 3.♖b4 =]
 2. a6
 [2.♖b4? a6 + -]
 2...♖d5 3.♖b4 ♙c6
 4. ♖a5 ♙c5 =

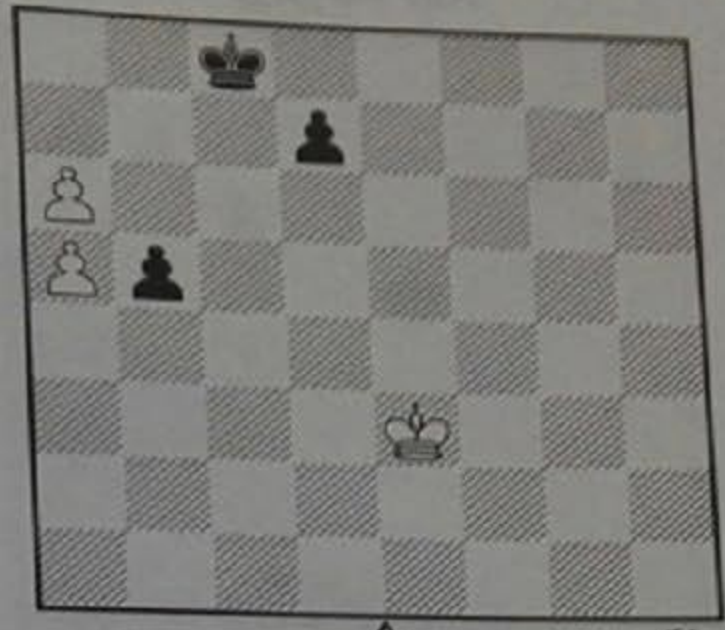

+ - Δ ۳۸

1. b4! axb4
 [1...cxb4 2.♖xd4 ♙d6 3.g5 + -]
 2. a5 ♙c7 3.g5 [3.h5 + -]
 3...fxg5 4.fxg5 hxg5 5.hxg5
 5...b3 6.♖d3 ♙d7 7.g6 fxg6
 8.fxg6 1-0

۴۲. م. زینار، ۱۹۸۵

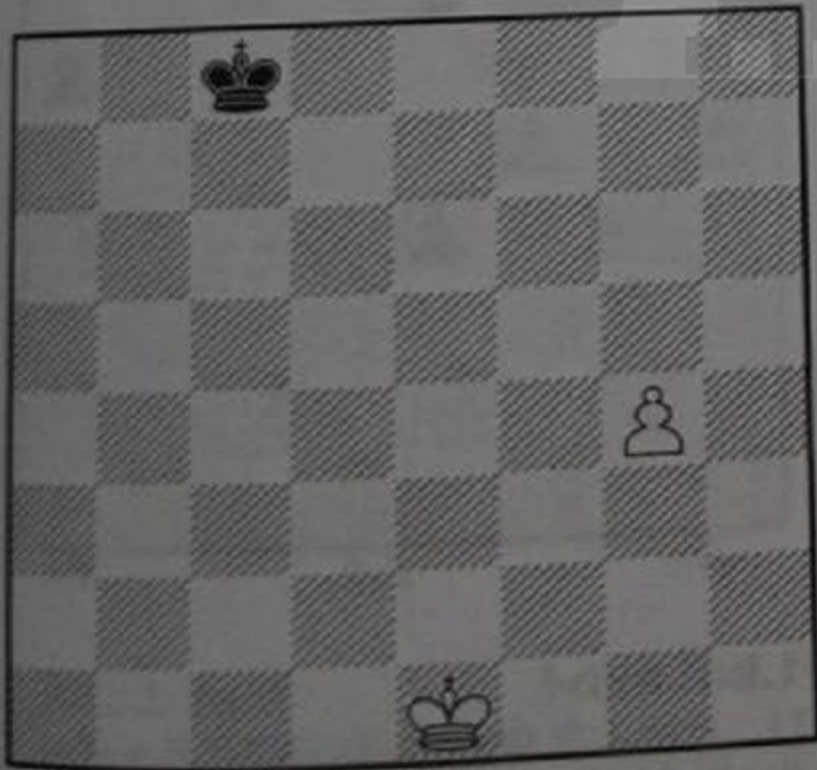
۴۱. ل. کوبل، ۱۹۲۲

1. ♖f5 [1...e5? ♔g6 =] 1...♔h6
 [1...g5 2.e5 g4 3.e6 g3 4.e7 g2
 5.e8 ♖+ + -] 2.e5 ♔h7 3.♔e6
 [3...e6 ♔g8 =] 3...g5 4.♔f7 g4
 5.e6 g3 6.e7 g2 7.e8 ♖ g1 ♖
 8.♖e4+ ♔h6 9.♖h4#

1. ♔d4 d6 2. ♔c3 d5
 3. ♔d4 b4 4. ♔xd5 b3
 5. ♔c6 ♔b8 6. ♔b6 b2
 7. a7+ ♔a8 8. ♔a6 b1 ♖ =
 [8...b1 ♖ =]

خود آزمایی

۴۴. م. زینار، ۱۹۸۵

۴۳. ل. کوبل، ۱۹۲۲